

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลของโปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดกระบี่ โดยเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 โรงเรียนเมืองกระบี่ โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 38 คน รวม 76 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ โปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลก่อนและหลังทดลอง คือ แบบสอบถาม โดยได้ดำเนินการระหว่างเดือนสิงหาคม - พฤศจิกายน 2560 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยข้อมูลทั่วไปใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยก่อนและหลังทดลอง ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใช้สถิติการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มไม่อิสระ (Pairs Samples t-test) เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยก่อนและหลังทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใช้สถิติการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่มีความเป็นอิสระต่อกัน (Independent Samples t-test) ผลการวิจัยดังนี้

สรุปผล

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มทดลอง เป็นเพศหญิง ร้อยละ 63.16 อายุ 14 ปี 7 เดือน ถึง 15 ปี ร้อยละ 52.64 ผลการเรียนในเทอมที่ผ่านมาอยู่ในช่วง 2.51 - 3.00 ร้อยละ 52.64 สถานภาพสมรสของพ่อแม่/ผู้ปกครอง แต่งงานและอาศัยอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 55.26 อาชีพหลักของพ่อแม่/ผู้ปกครอง ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 55.26 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนในครอบครัว อยู่ระหว่าง 10,001 - 15,000 บาท/เดือน ร้อยละ 39.47 ระดับการศึกษาของพ่อแม่/ผู้ปกครอง อยู่ในระดับมัธยมศึกษา/ปวช. ร้อยละ 50.00 ความสัมพันธ์ในครอบครัว รักใคร่กันดีมาก ร้อยละ 60.52 ลักษณะความเป็นอยู่ของครอบครัว พอเพียงเหลือเก็บ ร้อยละ 71.05

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มควบคุม เป็นเพศหญิง ร้อยละ 52.64 อายุ 14 ปี 1 เดือนถึง 14 ปี 6 เดือน ร้อยละ 78.94 ผลการเรียนในเทอมที่ผ่านมาอยู่ในช่วง 2.51 - 3.00 ร้อยละ 60.52 สถานภาพสมรส

ของพ่อแม่/ผู้ปกครอง แต่งงานและอาศัยอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 44.77 อาชีพหลักของพ่อแม่/ผู้ปกครอง ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 55.26 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนในครอบครัว อยู่ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท/เดือน ร้อยละ 31.58 ระดับการศึกษาของพ่อแม่/ผู้ปกครอง อยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 52.61 ความสัมพันธ์ในครอบครัว รักใคร่กันดี ร้อยละ 36.84 ลักษณะความเป็นอยู่ของครอบครัว พอเพียง เหลือเก็บ ร้อยละ 44.77

ผลการวิจัย

1. ความรู้ในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร

กลุ่มทดลอง พบว่า ก่อนทดลองมีค่าเฉลี่ยความรู้ในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร เท่ากับ 12.92 (S.D. = 3.79) มีความรู้อยู่ในระดับต่ำ หลังทดลอง มีค่าเฉลี่ยความรู้ เท่ากับ 21.18 (S.D. = 31.50) มีความรู้ในระดับสูง

กลุ่มควบคุม พบว่า ก่อนทดลองมีค่าเฉลี่ยความรู้ เท่ากับ 12.39 (S.D. = 2.67) มีความรู้ในระดับต่ำ หลังทดลอง มีค่าเฉลี่ยความรู้ เท่ากับ 13.84 (S.D. = 2.57) มีความรู้ในระดับต่ำ ผลการวิจัยพบว่า หลังทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความรู้ในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$)

2. การรับรู้ความรุนแรงของปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร

กลุ่มทดลอง พบว่า ก่อนทดลองมีค่าเฉลี่ยการรับรู้ความรุนแรงของปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร เท่ากับ 3.07 (S.D. = 0.46) มีการรับรู้ความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง หลังทดลองมีค่าเฉลี่ยการรับรู้ความรุนแรงของปัญหา เท่ากับ 4.36 (S.D. = 0.25) มีการรับรู้ความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับสูง

กลุ่มควบคุม พบว่า ก่อนทดลอง มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ความรุนแรงของปัญหา เท่ากับ 3.25 (S.D. = 0.46) มีการรับรู้ความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง หลังทดลองมีค่าเฉลี่ยการรับรู้ความรุนแรงของปัญหา เท่ากับ 3.32 (S.D. = 0.49) มีการรับรู้ความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยพบว่า หลังทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยการรับรู้ความรุนแรงของปัญหา พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$)

3. การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร

กลุ่มทดลอง พบว่า ก่อนทดลองมีค่าเฉลี่ยการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร เท่ากับ 3.30 (S.D. = 0.39) มีการรับรู้โอกาสเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง หลังทดลองมีค่าเฉลี่ยการรับรู้โอกาสเสี่ยง เท่ากับ 4.09 (S.D. = 0.36) มีการรับรู้โอกาสเสี่ยงอยู่ในระดับสูง

กลุ่มทดลอง พบว่า ก่อนทดลองมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังในผลของการตอบสนองต่อการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร เท่ากับ 3.68 (S.D. = 0.41) มีความคาดหวังในผลของการตอบสนองอยู่ในระดับสูง หลังทดลองมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังในผลของการตอบสนอง เท่ากับ 4.29 (S.D. = 0.32) มีความคาดหวังในผลของการตอบสนองอยู่ในระดับสูง

กลุ่มควบคุม พบว่า ก่อนทดลองมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังในผลของการตอบสนอง เท่ากับ 3.69 (S.D. = 0.29) มีความคาดหวังในผลของการตอบสนองอยู่ในระดับสูง หลังทดลองมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังในผลของการตอบสนอง เท่ากับ 3.73 (S.D. = 0.26) มีความคาดหวังในผลของการตอบสนองอยู่ในระดับสูง ผลการวิจัยพบว่า หลังทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังในผลของการตอบสนองต่อการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$)

กลุ่มทดลอง พบว่า ก่อนทดลองมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังในความสามารถของตนเอง ในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร เท่ากับ 4.03 (S.D. = 0.51) มีความคาดหวังในความสามารถของตนเองอยู่ในระดับสูง หลังทดลองมีค่าเฉลี่ยความคาดหวัง ในความสามารถของตนเอง เท่ากับ 4.36 (S.D. = 0.35) มีความคาดหวังในความสามารถของตนเอง อยู่ในระดับสูง

กลุ่มควบคุม พบว่า ก่อนทดลองมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังในความสามารถของตนเอง เท่ากับ 3.74 (S.D. = 0.35) มีความคาดหวังในความสามารถของตนเองอยู่ในระดับสูง หลังทดลอง มีค่าเฉลี่ยความคาดหวังในความสามารถของตนเอง เท่ากับ 3.78 (S.D. = 0.32) มีความคาดหวังในผลของการตอบสนองอยู่ในระดับสูง ผลการวิจัยพบว่า หลังทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังในความสามารถของตนเองในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$)

6. พฤติกรรมการป้องกันตนเองไม่ให้มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรค์ก่อนวัยอันควร

กลุ่มทดลอง พบว่า ก่อนทดลองมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการป้องกันตนเองไม่ให้มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรค์ก่อนวัยอันควร เท่ากับ 3.76 (S.D. = 0.50) มีพฤติกรรมการป้องกันตนเองอยู่ในระดับสูง หลังทดลองมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการป้องกันตนเอง เท่ากับ 4.30 (S.D. = 0.31) มีพฤติกรรมการป้องกันตนเองอยู่ในระดับสูง

กลุ่มควบคุม พบว่า ก่อนทดลองมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการป้องกันตนเอง เท่ากับ 3.73 (S.D. = 0.50) มีพฤติกรรมการป้องกันตนเองอยู่ในระดับสูง หลังทดลองมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการป้องกันตนเอง เท่ากับ 3.78 (S.D. = 0.47) มีพฤติกรรมการป้องกันตนเองอยู่ในระดับสูง ผลการวิจัยพบว่า หลังทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการป้องกันตนเองไม่ให้มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรค์ก่อนวัยอันควรสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$)

อภิปรายผล

ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 หลังทดลองกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรค์ก่อนวัยอันควร โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นมากกว่าก่อนทดลองและมากกว่ากลุ่มควบคุมในด้านต่อไปนี้

1. ความรู้ในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรค์ก่อนวัยอันควร
2. การรับรู้ความรุนแรงของปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรค์ก่อนวัยอันควร
3. การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรค์ก่อนวัยอันควร
4. ความคาดหวังในผลของการตอบสนองต่อการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรค์ก่อนวัยอันควร
5. ความคาดหวังในความสามารถของตนเองในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรค์ก่อนวัยอันควร
6. พฤติกรรมการป้องกันตนเองไม่ให้มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรค์ก่อนวัยอันควร

โดยผู้วิจัยขออภิปรายผลแต่ละตัวแปรดังนี้

1. ความรู้ในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร

จากผลการวิจัย พบว่า หลังทดลอง กลุ่มทดลอง มีความรู้ในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควรสูงขึ้นกว่าก่อนทดลองและสูงขึ้นกว่ากลุ่มควบคุม เนื่องจากการจัดกิจกรรมให้ความรู้ในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร ทำให้กลุ่มทดลองได้รับทราบข้อมูลความรู้ ส่งผลให้มีความรู้และมีความเข้าใจในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควรเพิ่มขึ้น และได้เรียนรู้ข้อมูลเพิ่มเติมจากความรู้ที่มีอยู่เดิม และความรู้จากชั้นเรียนที่เรียนรู้จากตำราเรียน ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยด้านความรู้ในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร สูงขึ้นกว่าก่อนทดลอง และสูงขึ้นกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับการศึกษาของ เยาวลักษณ์ แสนทวีสุข (2554) ที่ศึกษาผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์ทฤษฎีความสามารถตนเอง ร่วมกับการสร้างแรงจูงใจเพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแห่งหนึ่ง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า หลังทดลอง กลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยด้านความรู้ สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) และสอดคล้องกับการศึกษาของ ศรีพรรษ์ ถาวรรัตน์ (2554) ที่ศึกษาผลของโปรแกรมการให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจและการพัฒนาทักษะต่อพฤติกรรมสุขภาพทางเพศของนักเรียนชายมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดปทุมธานี พบว่า หลังทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความรู้ดีกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) และสอดคล้องกับการศึกษาของชลดา กังมาลา (2558) ที่ศึกษาผลของโปรแกรมการป้องกันการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่นหญิง พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่น หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) สูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) สอดคล้องกับการศึกษาของ อัญชลี ภูมิจันทิก (2553) ที่ศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมสุขศึกษาในการประยุกต์ใช้การสร้างเสริมทักษะชีวิตกับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแห่งหนึ่ง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า หลังทดลอง กลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมสูงกว่าก่อนทดลอง และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$)

2. การรับรู้ความรุนแรงของปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร

หลังทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองมีระดับการรับรู้ความรุนแรงของปัญหาสูงขึ้นจากก่อนทดลอง ในขณะที่กลุ่มควบคุมมีระดับมีการรับรู้ความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งก่อนและหลังทดลอง ทั้งนี้ ในการจัดโปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์

ก่อนวัยอันควร โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค มีกิจกรรมบรรยายเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์วัยรุ่นและปัญหาวัยรุ่นในปัจจุบัน และปัญหาที่เกิดจากการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ประกอบกับการใช้ภาพและสื่อโฆษณาให้กลุ่มทดลองได้เห็นภาพความรุนแรงของปัญหา และผู้วิจัยกระตุ้นให้กลุ่มทดลองคิดวิเคราะห์สิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ข้อมูลและจากการชมวีดิทัศน์ ทำให้กลุ่มทดลองได้รับรู้ข้อมูลสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหาที่เกิดขึ้นและเห็นภาพสื่อโฆษณาที่ใช้ ทำให้กลุ่มทดลองมีการรับรู้ความรุนแรงของปัญหาสูงขึ้นกว่า ก่อนทดลองและสูงขึ้นกว่ากลุ่มควบคุม ผลการวิจัยสอดคล้องกับการศึกษาของ ทรศมน แสงพิทักษ์ (2553) ที่ศึกษาการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจในการป้องกันโรคเพื่อส่งเสริมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนชายโรงเรียนขยายโอกาส พบว่า หลังทดลอง กลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการรับรู้ความรุนแรงของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จากการไม่ใช้ถุงยางอนามัย ดีขึ้นกว่าก่อนทดลองและดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) และสอดคล้องกับการศึกษาของ รัตนภรณ์ มั่นคง (2556) ที่ศึกษาการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค ในการลดพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีน้ำตาลสูงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดชุมพร พบว่า หลังทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยการรับรู้ความรุนแรงของปัญหาสุขภาพที่เกิดจากการบริโภคเครื่องดื่มน้ำตาลสูง ดีขึ้นกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) และดีขึ้นกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$)

3. การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

ผลการวิจัยพบว่า หลังทดลอง กลุ่มทดลองมีระดับการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรเพิ่มสูงขึ้นจากระดับปานกลาง ในขณะที่กลุ่มควบคุมมีระดับการรับรู้โอกาสเสี่ยงระดับปานกลางทั้งก่อนและหลังทดลอง ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนรู้โอกาสเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรผ่านสื่อหนังสือ จำนวน 3 ตอน เพื่อให้กลุ่มทดลองได้เห็นสถานการณ์หรือโอกาสที่จะนำไปสู่การมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์ และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร และได้จัดกิจกรรมระดมความคิด ตอบคำถาม คิดวิเคราะห์และการป้องกันและแก้ปัญหาจากสถานการณ์ที่ได้เรียนรู้ ส่งผลให้กลุ่มทดลอง ได้เรียนรู้และมีการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรในที่สุด ทำให้มีความรู้ความเข้าใจ มีความตระหนักและป้องกันตนเองไม่ให้มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้อย่างเหมาะสมมากขึ้น ส่งผลให้การรับรู้โอกาสเสี่ยงของกลุ่มทดลอง หลังทดลองสูงขึ้น ในขณะที่กลุ่มควบคุมไม่ได้เรียนรู้กระบวนการการสร้างการรับรู้โอกาสเสี่ยง จึงไม่ส่งผลให้ระดับการรับรู้โอกาสเสี่ยงเกิดการเปลี่ยนแปลงสอดคล้องกับการศึกษาของ ทรศมน แสงพิทักษ์ (2553) ที่ศึกษาการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจในการป้องกันโรคเพื่อส่งเสริมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนชายโรงเรียนขยายโอกาส พบว่า หลังทดลอง กลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

จากการไม่ใช้ถุงยางอนามัย ดีขึ้นกว่าก่อนทดลองและดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) สอดคล้องกับการศึกษาของ รัตนภรณ์ มั่นคง (2556) ศึกษาการประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค ในการลดพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยที่มีน้ำตาสูงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดชุมพร พบว่า หลังทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพที่เกิดจากการใช้ถุงยางอนามัยที่มีน้ำตาสูง ดีขึ้นกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) และดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ชัยนัย ดิยะไพธาดา (2554) ที่ศึกษาผลของโปรแกรมสุขศึกษา โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแห่งหนึ่ง ในอำเภอ พิมาย จังหวัดนครราชสีมา ที่พบว่า ก่อนและหลังทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยการรับรู้โอกาสเสี่ยงไม่แตกต่างกัน

4. ความคาดหวังในผลของการตอบสนองต่อการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการสร้าง ความคาดหวังในผลของการตอบสนองต่อการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรในกลุ่มทดลอง โดยจัดกิจกรรมกลุ่มระดมความคิดและนำเสนอผลงานกลุ่มโดยให้กลุ่มบอกถึงวิธีการป้องกันตนเองและผลของการป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร กิจกรรมรู้จักกับวิธีการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดยการบรรยาย การสาธิตและฝึกทักษะการใช้ถุงยางอนามัย บรรยายให้ความรู้เรื่องวิธีการคุมกำเนิดแบบต่าง ๆ และจัดกิจกรรมฝึกปฏิบัติทักษะการปฏิเสธ ซึ่งส่งผลให้กลุ่มทดลองได้มีความรู้เพิ่มขึ้น มีทักษะในการใช้วิธีการคุมกำเนิดที่เหมาะสมและมีทักษะการปฏิเสธมากขึ้น ทำให้กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังในผลของการตอบสนองต่อการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรสูงขึ้นกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) ในขณะที่ค่าเฉลี่ยความคาดหวังในผลของการตอบสนองของกลุ่มควบคุมก่อนและหลังทดลองไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ทรรตมน แสงพิทักษ์ (2553) ศึกษาการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจในการป้องกันโรคเพื่อส่งเสริมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนชายโรงเรียนขยายโอกาส พบว่า หลังทดลอง กลุ่มทดลองมีความคาดหวังในผลของการตอบสนองในการใช้ถุงยางอนามัย ดีขึ้นกว่าก่อนทดลองและดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) สอดคล้องกับการศึกษาของ เยาวลักษณ์ แสนทวีสุข (2554) ศึกษาผลของโปรแกรมสุขศึกษา โดยประยุกต์ทฤษฎีความสามารถตนเอง ร่วมกับการสร้างแรงจูงใจเพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแห่งหนึ่ง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า หลังทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังในผลลัพธ์ในการมีพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ สูงกว่า

ก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) สอดคล้องกับการศึกษาของ รัตนารณ มั่นคง (2556) ที่ศึกษาการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค ในการลดพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีน้ำตาลสูง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดชุมพร พบว่า หลังทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังในผลของการตอบสนองต่อการลดการบริโภคเครื่องดื่มที่มีน้ำตาลสูง ดีขึ้นกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) และดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ชัยนัย ดิยะไพธาดา (2554) ที่ศึกษาผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแห่งหนึ่ง ในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ก่อนและหลังทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังในประสิทธิผลของการตอบสนองไม่แตกต่างกัน

5. ความคาดหวังในความสามารถของตนเองในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

ผู้วิจัยได้กำหนดปัญหาและสถานการณ์เพื่อให้กลุ่มทดลองได้ประเมินความสามารถของตนในการที่จะแก้ปัญหาว่า ตนเองมีความสามารถที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม โดยใช้กระบวนการกลุ่ม และให้กลุ่มทดลองวางแผนกำหนดเป้าหมายชีวิตของตนเองและนำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในกลุ่มใหญ่ สร้างความตั้งใจในการป้องกันตนเองไม่ให้มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร เพื่อให้กลุ่มทดลองได้ฝึกคิด ประเมินความสามารถและสร้างคาดหวังให้กับตนเองว่าตนเองสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ ส่งผลให้หลังทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังในความสามารถของตนเอง สูงกว่าก่อนทดลองและสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) สอดคล้องกับการศึกษาของ ทรรตมน แสงพิทักษ์ (2553) ที่ศึกษาการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจในการป้องกันโรคเพื่อส่งเสริมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนชายโรงเรียนขยายโอกาส พบว่า หลังทดลอง กลุ่มทดลองมีความคาดหวังในประสิทธิผลของการตอบสนองต่อการใช้ถุงยางอนามัยดีขึ้นกว่าก่อนทดลอง และดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) สอดคล้องกับการศึกษาของ เยาวลักษณ์ แสนทวีสุข (2554) ที่ศึกษาผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์ทฤษฎีความสามารถตนเอง ร่วมกับการสร้างแรงจูงใจเพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแห่งหนึ่ง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า หลังทดลอง กลุ่มทดลองมีการรับรู้ความสามารถตนเองในการมีพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) สอดคล้องกับการศึกษาของ ชัยนัย ดิยะไพธาดา (2554) ที่ศึกษาผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อ

ป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแห่งหนึ่ง ในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า หลังทดลอง กลุ่มทดลองมีความคาดหวังในความสามารถของตนเองในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร สูงกว่าก่อนทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$)

6. พฤติกรรมการป้องกันตนเองไม่ให้มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

จากการที่ผู้วิจัยได้ทดลองใช้โปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคในกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคมานำใช้ในการทดลอง โดยสร้างเป็นโปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดยใช้แนวคิดในด้านการรับรู้ความรุนแรงของปัญหา การรับรู้โอกาสเสี่ยง ความคาดหวังในผลของการตอบสนอง และความคาดหวังในความสามารถของตนเอง ซึ่งทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคมุ่งเน้นพื้นฐานความเชื่อที่ว่า คนจะมีพฤติกรรมสุขภาพดีหรือมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์เกิดจากองค์ประกอบที่สำคัญคือ การประเมินว่าตนเองมีความเสี่ยงและประเมินว่าตนเองมีความสามารถจะเผชิญการแก้ไขปัญหาได้ และจะมีผลเกิดขึ้นกับตนเอง ผู้วิจัยจึงได้จัดทำโปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค โดยมุ่งเน้นให้กลุ่มทดลองเกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติในเรื่อง การรับรู้ความรุนแรง การรับรู้โอกาสเสี่ยง ความคาดหวังในผลของการตอบสนอง ความคาดหวังในความสามารถของตนเอง เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตนเองในทางที่ดีขึ้น สามารถป้องกันตนเองไม่ให้มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและป้องกันปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรได้ ซึ่งเมื่อกลุ่มทดลองได้เข้าร่วมโปรแกรมดังกล่าว โดยมีกิจกรรมให้กลุ่มเป้าหมายได้เรียนรู้ในรูปแบบ ที่หลากหลายที่จัดขึ้นทั้ง 4 ครั้ง พบว่า หลังทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการป้องกันตนเองไม่ให้มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร สูงกว่าก่อนทดลอง และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) สอดคล้องกับการศึกษาของ ชัยนัย ตียะไพธาดา (2554) ที่ศึกษาผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแห่งหนึ่ง ในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า หลังทดลอง กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมปฏิบัติตนเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร สูงกว่าก่อนทดลอง และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) สอดคล้องกับการศึกษาของ ศรีพรรษ ถาวรรัตน์ (2554) ที่ศึกษาผลของโปรแกรมการให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจและการพัฒนาทักษะต่อพฤติกรรมสุขภาพทางเพศของนักเรียนชายมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า

หลังทดลอง กลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมสุขภาพทางเพศอยู่ในระดับดีมากวก่อก่อนทดลองและมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) และสอดคล้องกับการศึกษาของ รณชกาญจน์ ประกอบธัญญะศิริ (2556) ที่ศึกษายุทธศาสตร์การสร้างมาตรการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในเด็กวัยเรียน กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 โรงเรียนรัตนโกสินทร์ 2 พบว่า หลังทดลอง กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศลดลงวก่อก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) สอดคล้องกับการศึกษาของ ทรรตมน แสงพิทักษ์ (2553) ที่ศึกษาการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจในการป้องกันโรคเพื่อส่งเสริมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนชายโรงเรียนขยายโอกาส พบว่า หลังทดลอง กลุ่มทดลอง มีการใช้ถุงยางอนามัยดีขึ้นวก่อก่อนทดลองและดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) และสอดคล้องกับการศึกษาของ รัตนภรณ์ มั่นคง (2556) ที่ศึกษาการประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค ในการลดพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีน้ำตาลสูง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดชุมพร พบว่า หลังทดลอง กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมบริโภคเครื่องดื่มที่มีน้ำตาลสูง ดีขึ้นวก่อก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) และดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยสรุปได้ว่า โปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรค์ก่อนวัยอันควร โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิผลสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อป้องกันการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรค์ก่อนวัยอันควรให้แก่ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในบริบทที่ใกล้เคียงกันได้ โดยอาจจะมีการปรับระยะเวลาและกิจกรรมให้สอดคล้องและความเหมาะสมของนักเรียน หรือในกรณีต้องการนำโปรแกรมไปใช้ในกลุ่มนักเรียนในชั้นเรียนที่สูงขึ้น สามารถปรับเนื้อหากิจกรรมได้ตามความเหมาะสมตามระดับการศึกษาหรือช่วงอายุของนักเรียน
2. ควรมีการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอและติดตามผลหลังการจัดกิจกรรม เพื่อติดตามพฤติกรรมของนักเรียนหลังจากได้รับโปรแกรมเป็นระยะ ๆ
3. การจัดกิจกรรมควรเน้นการมีส่วนร่วม กิจกรรมกลุ่ม การคิดวิเคราะห์ เพื่อให้ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและได้ฝึกคิดวิเคราะห์ และเพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน และการเลือกใช้สื่อต่าง ๆ ซึ่งทันสมัยและมีมากมายในปัจจุบันมาใช้ในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย จะมีผลทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีความเข้าใจมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการจัดโปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคในครั้งต่อไป ควรเพิ่มกลุ่มเป้าหมายเป็นครู ผู้ปกครอง ชุมชนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วม เพื่อเรียนรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาในกลุ่มวัยรุ่นร่วมกัน โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม กิจกรรมกลุ่ม การคิดวิเคราะห์ และการใช้สื่อที่ทันสมัย มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. โปรแกรมที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการนำไปจัดกิจกรรม หรือจัดทำวิจัยในกลุ่มนักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มวัยรุ่นในระดับชั้นเรียนอื่น ๆ หรือประยุกต์ใช้ในงานอื่น ๆ หรือกลุ่มเป้าหมาย ในชุมชนหรือในโรงเรียนได้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Copyright© Suratthani Rajabhat University

All Right Reserved